

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

<p>SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL</p> <p>14/05/2012</p> <p>EIXIDA NÚM. 32680 .....</p>

Ajuntament d'Albocàsser
Sr. Alcalde-Presidente
Pza. de l'Església, 7
ALBOCÀSSER - 12140 (Castelló)

=====
Ref. queixa núm. 1200235
=====

Assumpte: sol·licitud d'informació a l'alcalde.

Sr. alcalde-president,

Vam rebre en esta institució un escrit signat pel Sr. (...), que va estar registrat amb el número abans indicat.

Substancialment manifestava que és regidor electe i portaveu del grup municipal de l'Ajuntament d'Albocàsser i que ha estat sol·licitant informació al Sr. alcalde des del mes de juliol passat, tot emparant-se en el que disposa l'art. 128 de la LRLCV, l'art. 14 del ROF i la resta de normativa local vigent, i fins ara no li ha estat facilitada. Així mateix, tampoc els han facilitat un despatx per a poder treballar en l'Ajuntament, tot i haver-lo sol·licitat diverses vegades.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa a tràmit, i li'n donarem trasllat, de conformitat amb allò que s'ha determinat en l'article 18.1 de l'esmentada llei.

Amb l'objecte de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, el requerirem perquè, en el termini màxim de 15 dies, ens remetera informació suficient sobre la realitat d'estos fets i de la resta de circumstàncies concurrents en el present supòsit.

Vam rebre la resposta de l'Ajuntament el 02/02/2012, i s'hi fa constar el següent:

“1) El Grup Municipal Junts per Albocàsser ha presentat nombrosos escrits en què sol·licita informació sobre expedients que es remunten fins a l'any 2003.

En eixe sentit i per a no paralitzar l'activitat administrativa de l'Ajuntament se li estan mostrant per ordre de presentació. Per això ja s'han realitzat en

l'Ajuntament dos reunions amb el portaveu del Grup Junts per Albocàsser en què ha pogut examinar-los.

2) Quant a la petició de despatx, l'art. 27 del Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals estableix que en la mesura de les possibilitats funcionals de l'organització administrativa de l'entitat, els diversos grups polítics disposaran d'un despatx o local; així mateix l'art. 135.3 de la Llei de règim local de la Comunitat Valenciana 8/2010, de 23 de juny, estableix que cada corporació local, de conformitat amb el seu Reglament orgànic i en la mesura de les seues possibilitats, posarà a disposició de cada grup mitjans i locals adequats.

Pel present li comunique que este Ajuntament no disposa de local per a la seua utilització pel grup indicat, igual que tampoc en té l'altre grup de la corporació municipal, ja que l'edifici consistorial està totalment ocupat per oficines; saló de plens; jutjat de pau, tècnic municipal; agència de lectura; arxiu, despatx d'alcaldia i secretaria.”

Una vegada rebut l'informe, li'n vam donar trasllat al promotor de la queixa a fi que, si ho considerava oportú, presentara un escrit d'al·legacions, i així ho va fer tot ratificant íntegrament el seu escrit inicial.

Arribats a este punt i, després de la detinguda lectura de l'escrit inicial de queixa, de l'informe remès per l'Administració i de les al·legacions presentades pel ciutadà, passem a resoldre la present queixa amb les dades que es troben en l'expedient.

Com que l'actuació descrita podria no ser prou respectuosa amb els drets de la promotora de la queixa, li demane que considere els arguments que, com a fonament de la Recomanació amb què concloem, a continuació li exposem.

En este sentit, cal dir que entre els drets dels membres de la corporació, mereix una atenció especial el dret d'accés a la informació, atesa la importància pràctica d'este, ja que és **un instrument necessari perquè els membres de les corporacions locals puguen escometre amb coneixement suficient l'exercici de les seues funcions** (STC 20, setembre de 1988).

Per això, en primer lloc hem d'assenyalar, per tal d'entendre el seu abast, que si bé el dret a participar en els assumptes públics, com ha reiterat el TC, és un dret de configuració legal, entre les funcions que pertanyen al nucli inherent a la funció representativa que constitucionalment correspon als membres d'una corporació es troben les següents: participar en l'activitat de control del govern provincial, participar en les deliberacions del ple de la corporació, votar en els assumptes sotmesos a votació en este òrgan, com també “el dret a obtindre la informació necessària per a poder exercir les anteriors (STC de 9 de juliol de 2009).

En l'àmbit legal, l'article 128-1 de la LRLCV disposa, en termes anàlegs a l'article 77 de la LBRL, que “per a complir millor les seues funcions, els membres de les corporacions locals tenen dret a obtindre de l'alcalde o president, o de la Junta de govern local, tots els antecedents, les dades i informacions que estiguen en poder dels servicis de la corporació i siguen necessaris per a l'exercici del seu càrrec”.

D'altra banda, l'art. 128-2, de la LRLCV, preveu que els servicis de la corporació faciliten directament informació als seus membres en els casos següents:

- a) “Quan exercisquen funcions delegades i la informació es referisca a assumptes propis de la seua responsabilitat”. Es tracta d'una relació directa entre el regidor i els funcionaris, si bé limitada a l'àrea o matèria de la seua responsabilitat, que no mereix cap comentari ja que és òbvia la seua necessitat per a gestionar i prendre decisions en el seu àmbit.
- b) “Quan es tracte d'assumptes inclosos en l'ordre del dia de les sessions dels òrgans col·legiats dels que siguen membres”. Este punt cal posar-lo en relació amb l'apartat 4 de l'art. 128 de la LRLCV que afig, en termes semblants a l'art. 46-2-b de la LBRL, «en tot cas, els membres de les corporacions locals hauran de tindre accés a la documentació íntegra de tots els assumptes inclosos en l'ordre del dia de les sessions dels òrgans col·legiats que pertanguen “des del mateix moment de la convocatòria”».

Esta obligació legal de la posada a disposició té així una clara connexió amb el moment temporal de la convocatòria, ja que no sols han de tindre previ coneixement sobre les matèries sobre les quals decidiran, sinó amb temps suficient per a fer-ho amb coneixement de causa.

Per això, el TS ha declarat que la disponibilitat de la documentació pels membres de la corporació “des de la convocatòria ordenada per l'art. 46.2.b de la LBRL, ha d'observar-se en la seua *plenitud amb especial rigor*” (STS 31 de gener de 2006).

D'una altra part, la documentació que ha de posar-se a disposició, segons indica la LBRL i reitera la LRLCV, ha de ser «íntegra» (art. 46-2-b LBRL i art. 128-3 LRLCV), una expressió àmplia que al·ludix a tot l'expedient, sense que escaiga, per tant, remetre la seua consulta al servici de què provinga, ni que se'ls facilite en una sessió posterior.

En este sentit, el TSJ de la Comunitat Valenciana, en Sentència de 20 d'abril de 2010 (recurs 72/2010), quant a la falta de part de la documentació del Pla d'inversions en piscines cobertes, inclòs en l'ordre del dia del ple, declara que no n'hi ha prou que es diga que la resta de documentació estava a disposició del Ple, sinó que calia que esta documentació s'hi haguera aportat, per fer possible que es coneguen els fets determinants sobre els quals han de votar.

- c) “Quan es tracte d'informació continguda en els llibres de registre o en el seu suport informàtic, com també en els llibres d'actes i de resolucions de l'alcaldia”. Este apartat necessita diverses precisions:

En primer lloc, la referència als llibres de registre “o en el seu suport informàtic”, que és una novetat respecte al ROF encara que còpia literal de l'art. 72-2 de la Llei d'ajuntaments de les Illes Balears de 2006, fruit, sens dubte dels avanços informàtics entre la promulgació d'estes normes, no pot entendre's com una disjuntiva en el seu sentit literal que incloga tot allò informatitzat, sinó que ha de limitar-se als “llibres” que estiguen informatitzats, i això amb les excepcions que puguen derivar-se d'altres preceptes.

En segon lloc, respecte dels llibres d'actes i resolucions, cal recordar que l'art. 70.3 LBRL i en termes més concisos l'art. 138-h LRRCV, reconeix a tots els ciutadans el dret a obtenir còpies i certificacions acreditatives dels acords de les corporacions locals i els seus antecedents.

Convé precisar que el lliure accés ho és únicament a allò contingut en les actes i, en el cas dels llibres, a la resolució o l'acord, però no respecte de l'expedient, per a la qual cosa haurà de sol·licitar-se autorització de l'alcalde per escrit segons s'indica tot seguit:

“Quan siga informació de lliure accés per als ciutadans i ciutadanes”.

Atés que els membres de la corporació tenen un dret privilegiat d'informació, no poden tindre restriccions a la documentació de lliure accés al públic en general per ser documents públics, *v.gr.* còpia del pressupost i les seues modificacions, padrons fiscals, dades que consten en el registre municipal d'associacions respecte d'estes, expedients sotmesos a informació pública, matèries en què escau l'acció pública, etc.

Per acabar, tal com diu LRRCV: “Quan es tracte d'un assumpte inclòs per declaració d'urgència, haurà de facilitar-se la documentació indispensable per a poder tindre coneixement dels aspectes essencials de la qüestió sotmesa a debat” (art. 128-4 *in fine*).

Fora dels supòsits referits, els membres de la corporació hauran de sol·licitar per escrit els documents que desitgen consultar.

Així, a partir de la funció de control i fiscalització que amb caràcter general correspon al Ple (art. 22-2-a LBRL), els tribunals, en consolidada doctrina, han realitzat una interpretació àmplia de l'extensió del contingut del dret d'accés a la informació.

Sobre la base d'això, en principi no cal exigir que els sol·licitants hagen d'explicar o fonamentar la finalitat de la seua petició, ja que la raó de la sol·licitud d'informació s'ha d'entendre implícita en l'exercici de la seua funcions a qui correspon el control i la fiscalització dels òrgans de govern (SSTS de 26 de juny de 1998 i 5 de novembre 1999), i correspon a l'alcalde provar que la sol·licitud va mes enllà de les funcions pròpies del càrrec (STS de 7 de maig de 1997 i 12 de novembre de 1999).

S'ha considerat necessari per a l'exercici de les seues funcions:

- La petició dels documents, les dades i informacions que constaren en la corporació, relacionats amb els expedients i les resolucions relatius a un manament de pagament realitzat per decret de l'alcaldia, per entendre que no els necessitaven per al desenvolupament de les seues funcions, el TS afirma que esta documentació ha de considerar-se precisa per al desenvolupament de la seua funció (art. 77 LBRL i art. 14.1 ROF) i la denegació del seu lliurament (sense un altre fonament que l'unilateral criteri de l'alcalde de considerar no

necessària la documentació sol·licitada per al desenvolupament de la funció dels regidors sol·licitants) va vulnerar el dret fonamental (art.23), atès que no pot qualificar-se d'ús desmesurat o abús del dret que els assistix (STS de 14 d'abril de 2000).

- No pot denegar-se l'examen d'un expedient aprovat per la Junta de govern per no ser membre d'este òrgan i no ser responsable de l'acord adoptat, ja que no es tracta de depurar responsabilitats sinó d'exercir la seua funció de control de com es duu a terme la gestió, funció de fiscalització i control que «per definició, només pot ser posterior al coneixement suficient dels assumptes tractats» (SSTS de 27 de juny de 1988, 17 de novembre de 1997 i 16 de març de 2001).
- I, respecte dels documents de societats de capital públic, especialment significativa, per recent, és la sentència del TS de 25 de juny de 2009 (RJ 2009/ 6589). Sol·licitat per un regidor de l'ajuntament i membre de la junta general d'una societat mercantil de capital íntegrament municipal, l'expedient d'alienació del sòl d'un pla parcial, s'impugna el decret que inadmet la seua petició -encara que no estan del tot clar els fets, pareix que s'impugna també que no es facilitara per la societat municipal. Al·lega l'ajuntament en la seua defensa que este expedient no es troba a mans de l'ajuntament, i que es tracta d'ens amb personalitat jurídica distinta, i el dret d'informació invocat ho és dels membres de la corporació.

El silenci és positiu, si bé este opera circumscrit a l'accés a la documentació sol·licitada, però no s'estén automàticament que es facilite a través del lliurament de còpies ja que, com s'indica en l'epígraf corresponent a les còpies, el dret d'accés a la informació no comporta el dret a obtindre còpies (STS de 5 de maig de 1995).

La denegació ha de ser motivada (art. 128-3 *in fine* LRRCV en reproducció de l'art. 77 paràgraf segon LBRL).

Igualment convé assenyalar que la jurisprudència reflectida en les sentències del TS de 5 de maig de 1995, 21 d'abril de 1997, 14 de març de 2000 i 16 de març de 2001 entén que el dret d'informació derivat de l'article 23 de la Constitució no inclou, com a contingut propi del dret fonamental, el dret a obtenir fotocòpies.

Això no significa que no tinguen dret a obtindre còpies, perquè seria un contrasentit reconèixer als particulars interessats el dret a això i al contrari que els regidors no hi tingueren dret, tenint en compte que tenen reconegut un dret especial d'informació (STS de 27 de desembre de 1994).

No previst en l'àmbit legal, de l'article 16-a del ROF es desprén que escau el lliurament de còpies en els casos de lliure accés dels regidors i en els altres casos quan ho autoritze el president de la Junta de govern local.

Ara bé, i segons es deriva de l'anàlisi de la jurisprudència, el dret dels regidors en un cas i en l'altre no pot ser indiscriminat, a través de peticions genèriques injustificadament.

En este ordre és més ampli el dret a obtindre còpies dels assumptes que figuren en l'ordre del dia de les sessions de què formen part, ja que han de decidir sobre estes (STS 27 de desembre de 1994), si bé tampoc ací este dret és il·limitat sinó que dependrà del nombre d'assumptes i especialment del seu volum.

Així, tenint en compte que els regidors han sol·licitat recurrentment fotocòpia de tots els expedients complets d'una sessió del Ple extraordinària i urgent, la interpretació correcta del precepte ha d'atendre que s'eviten conductes abusives en la sol·licitud de còpies que poden paraitzar l'activitat municipal. Per això, la norma es referix, com a principi general, a documents concrets i, excepte circumstàncies molt concretes, exclou còpies de tot l'expedient (STS 5 de febrer de 1995).

D'una altra part, el dret a obtindre còpies no comporta que estes hagen de ser compulsades perquè no hi ha motiu per a dubtar del contingut d'uns documents que ell mateix pot examinar en les oficines municipals (STS de 19 de juliol de 1989), ni haver de ser autenticades (STS de 21 d'abril de 1997,) ni s'estén per això a les certificacions literals d'expedient (STS de 16 de març de 2002).

Finalment, no escau girar taxa per l'expedició de còpies als membres de les corporacions locals, en este cas el lliurament de documents, ha de garantir-se el dret a participar en els assumptes públics sense traves que l'obstaculitzen (TSJ País Basc de 14 de febrer de 1997 -recurs 1436/1996).

Una novetat de la LRLCV és concretar que "el dret d'informació dels membres de les corporacions locals tindrà caràcter personal i indelegable (art. 128-1 *in fine*)".

A això s'unix que els membres de la corporació hauran de respectar la confidencialitat de la informació a què tinguen accés en virtut del càrrec, sense donar-li publicitat que poguera perjudicar els interessos de l'entitat local o de tercers; i en són directament responsables (art. 128-5 LRLCV).

Quant al lloc, amb caràcter general, en defecte de regulació pel reglament orgànic -en funció de l'estructura de cada corporació-, la consulta de qualsevol expedient podrà realitzar-se en l'arxiu general o en les dependències on es trobe, ja siga mitjançant el seu lliurament o una còpia, perquè puga examinar-lo en el seu despatx o en sales reservades als membres de la corporació (art. 16.1 a ROF).

Quan l'original li és lliurat, haurà de signar el justificant de recepció i tindrà obligació de tornar la documentació en 48 hores o abans, d'acord amb les necessitats (art. 16-2 ROF).

En cap cas els expedients, llibres o documents no poden eixir de la casa consistorial o palau provincial o de les corresponents dependències i oficines locals (art. 16-1-b ROF).

No obstant això, hi ha dues regles específiques:

–La consulta dels llibres d’actes i resolucions s’haurà de fer en l’arxiu o en la secretària general.

–La consulta dels expedients sotmesos a sessió pot fer-se únicament al lloc on es troben des de la convocatòria (art. 46 LBRL art. 128 LRCV i art. 16-d ROF).

En el cas de sessions plenàries i de la Junta de govern s’establix com a lloc la secretaria de la corporació, sense que puguin eixir-ne els originals (art. 46-2-b LBRL i art. 113 ROF).

En un sentit anàleg per a les comissions informatives (art. 138 ROF), amb les adaptacions corresponents, atesa la possibilitat d’encomanar la funció de fe pública d’estes a altres funcionaris de la pròpia corporació (art. 13.2 RD 1174/1987), per la qual cosa caldrà atendre al lloc que s’assenyale a este efecte.

En relació amb el temps, quan es tracta d’assumptes inclosos en l’ordre del dia, el dret d’accés, ho és des de la convocatòria, sense que es preveja cap termini en els altres supòsits, ja siguen d’accés directe o requerisquen autorització prèvia: únicament, respecte d’estos últims, es preveu que ha de dictar-se resolució en el termini de cinc dies naturals, no quan hagen de ser facilitats.

Això dependrà molt especialment de si es tracta d’accés directe o de si sol·liciten còpies i el nombre d’estes, la qual cosa implica més treball, sense que escaiguen dilatacions injustificades que buiden de contingut el dret a la informació.

No cal facilitar-los-la en bloc de manera que poguera causar efectes paralitzadors o entorpidors, sinó que pot facilitar-se gradualment i progressivament (STS 5 de maig de 1995).

Assenyalar el dia i hora per a consultar els expedients sol·licitats no limita l’accés, sinó que obeïx a les mínimes exigències d’ordre i organització de l’oficina municipal, pròpies de qualsevol ens públic que té un horari d’atenció al públic a qui el personal al seu servici ha de cenyir-se, raó per la qual és convenient la fixació de cites prèvies a l’efecte d’examinar la documentació en qualsevol arxiu municipal (STSJ Aragó de 30 d’octubre de 2003 – recurs 202,2000).

Sol·licitat per un grup municipal consultar el contingut dels expedients que s’incloguen en els successius en l’ordre del dia de les sessions de la Junta de govern local, és d’acord amb dret la decisió de l’alcalde d’accedir a la documentació, condicionada al fet que es consulten els expedients després d’haver-se celebrat la Junta de govern i una vegada que la secretària haja incorporat els acords adoptats i haja practicat les diligències administratives que escaiguen, en les dependències dels respectius servicis municipals tan prompte com hi conste, després d’enviar-se per la secretària de la Junta de govern local i, en tot cas, en el termini màxim d’un mes (STSJ Castella-la Manxa de 28 de maig de 2009 – recurs 54/2008).

D’altra banda, i quant a l’assignació de despatx, així mateix hem de dir que l’art. 135-3 LRLCV disposa que cada corporació local, de conformitat amb el seu

reglament orgànic i en la mesura de les seues possibilitats, posarà a disposició de cada grup mitjans i locals adequats.

En cas de no existir reglament orgànic, serà aplicable el que disposen els articles 27 i 28 del ROF .

L'Article 27 es referix als mitjans personals i materials -cal entendre de caràcter permanent: "En la mesura de les possibilitats funcionals de l'organització administrativa de l'entitat local, els diversos grups polítics disposaran en la seua seu d'un despatx o local per a reunir-se de manera independent i rebre visites de ciutadans, i el president o el membre de la corporació responsable de l'àrea de règim interior posarà a la seua disposició una infraestructura mínima de mitjans materials i personals ".

I Article 28 a l'ús de locals de caràcter ocasional: "Els grups polítics podran fer ús de locals de la corporació per a celebrar reunions o sessions de treball amb associacions per a la defensa dels interessos col·lectius, generals o sectorials de la població. El president o el membre corporatiu responsable de l'àrea de règim interior establirà el règim concret d'utilització dels locals per part dels grups de la corporació, tenint en compte la necessària coordinació funcional i d'acord amb els nivells de representació política de cada un d'ells. No es permetrà este tipus de reunions coincidint amb sessions del Ple o de la comissió de govern -avui Junta de govern local."

La lectura d'ambdós preceptes, segons assenyala el TSJ Andalusia, seu Màlaga, en Sentència de 16 de setembre de 2005, permet subratllar: 1- El distint nivell d'intensitat de l'un i l'altre, perquè mentre en el primer s'establix una obligació imperativa de proporcionar locals als regidors en la seu consistorial, només subordinada a les possibilitats funcionals de l'organització administrativa pròpia de l'entitat local, en canvi en el segon es regula una facultat d'ús dels locals de la corporació en el marc de la normativa de règim interior que regule l'ús d'eixos locals i tenint en compte la coordinació funcional i la representació pròpia de cada grup. 2- . Així com a l'ús dels locals d'obligada assignació en la seu municipal no se li imposa cap limitació específica, excepte la raonablement genèrica que siguen utilitzats per a les reunions del grup o per a rebre visites de ciutadans, no obstant això el dret a la utilització dels altres locals es restringix a la celebració de reunions o sessions de treball amb associacions per a la defensa dels interessos col·lectius, generals o sectorials de la població.

Quant a l'obligació de proporcionar un local o despatx, es referixen el TS en Sentència de 19 de desembre de 2001 i STSJ Castella-Lleó 8 d'abril 2006. Esta última preveu el supòsit de denegació d'un local que estava desocupat perquè estava previst destinar-lo a oficina d'atenció al veí, si bé, transcorregut un temps, queda acreditat que no s'ha destinat a això ni hi ha indicis que pugua ser destinat, i a més hi ha altres dependències en la casa consistorial que a penes tenen utilització normal i quotidiana i que poden ser usades per a finalitats diferents de les actuals, sense alterar, d'altra banda, substancialment, les labors de l'equip de govern. Per això, i sempre que es complisquen els requisits legalment establits, considera el TSJ que la denegació margina l'oposició i ha d'atendre's la seua petició de local.

En virtut de tot el que antecedeix i de conformitat amb el que disposa l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, considerem oportú **RECOMANAR** a l'**Ajuntament Albocàsser** que, en els termes que

preveu la vigent normativa, facilite als regidors de l'Ajuntament l'accés a la documentació necessària per a l'exercici del seu càrrec o, en cas contrari, que haurà d'interpretar-se de manera restringida, que la denegació es faça de forma expressa i emparada en les causes legalment previstes.

Cosa que se li comunica perquè, en el termini màxim d'un mes, ens informe si accepta esta recomanació o, si és el cas, ens manifeste les raons que considere per a no acceptar-la, i això, d'acord amb allò previst en l'art. 29 de la Llei 11/1988, reguladora d'esta institució.

Perquè en prenga coneixement, li fem saber, igualment, que, a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució, esta s'inserirà en la pàgina web de la institució.

Li agraïm de bestreta la remissió del preceptiu informe.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana